

[Kirkeministeren.]

noget om, at folkekirken som sådan skal støttes af staten. Det er nu en ret upræcis måde at citere Danmarks riges grundlov på, og jeg må måske have lov til — hvis jeg må have lov til at citere, der er ikke nogen eder i citaterne — at nævne, at der står to steder noget om de kirkelige forhold. § 68 nævner, at

„Ingen er pligtig at yde personlige bidrag til nogen anden gudsdyrkelse end den, som er hans egen.“

I § 4 står der:

„Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten.“

Således står der; der er ingen modsætning herimellem, og man vil ikke kunne beskyldes hverken D. G. Monrad eller Orla Lehmann for at have lavet noget, der er modsætning imellem. Der er naturligvis heller ingen modstrid mellem, hvad der er nedfældet i disse grundlovsparagraffer, og det lovforslag, der foreligger her.

Jeg må gøre opmærksom på, at der det ene sted står gudsdyrkelse, og det andet sted står der kirke, og der kan godt være forskel på de to ting. Der står, at man skal ikke yde bidrag til nogen anden gudsdyrkelse end den, der er ens egen. Det er klart og selvfølgeligt. Det andet sted står der nævnt ordet kirke. Det vil sige, at det, der er tale om her, er institutionen, der jo kan rumme adskilligt andet end gudstjeneste og gudsdyrkelse: begravelsesvæsen, kirkers vedligeholdelse — de rummer jo gamle kunstværker og andet lignende, som man ikke kan lade forfalde — registreringer af fødsler og dødsfald og mange andre ting.

Det vil i øvrigt være sådan i ethvert samfund, også i det danske, at borgerne ofte må være i den situation, at de kommer til at yde støtte til ting, som de egentlig ikke personlig har nogen interesse i at opretholde. F. eks. må barnløse ægtefæller gennem deres skat yde bidrag til skolens opretholdelse, militærnægterne må også gennem deres skattebetaling yde til forsvarrets opretholdelse og så fremdeles; det er situationer, der kan findes masser af paralleller til.

Jeg vil tro, at statens ydelse til kirken aldeles ikke går ud over, hvad der er rimelighed for, og ikke går ud over, hvad der må siges at være grundlovshjemmel for. Når hr.

Morten Lange muligvis kommer til et galt resultat, så skyldes det sikkert, hvad jeg så ofte har mødt, at han, som så mange andre, alene opererer ud fra de tal, som er almindeligt tilgængelige i finansloven, hvor kirkeministeriet er opført med ca. 108-109 mill. kr. Folkekirken samlede budget ligger imidlertid på omkring 350 mill. kr., helt præcis 346 mill. kr., hvoraf ca. de 14 mill. kr. tilvejebringes af egne midler, ca. 108 mill. kr. over finansloven og gennem den kirkelige ligning 224 mill. kr., eller rundt regnet 70 pct. af alt, hvad der bruges til kirkelige formål. Det vil sige, at statens ydelse kommer ned på omkring 30 pct.; der kan ikke siges at være noget som helst grundlovsstridigt i det.

Dette være sagt til dette høje tings beroligelse. Der er ikke nogen vanskeligheder i så henseende ved at stemme for den del af lovforslagene, som vedrører kirkeministeriet.

Ivar Nørgaard: Hr. Langkilde var inde på en tilsyneladende modstrid mellem, hvad jeg skulle have sagt i en 1. maj-tale, og hvad jeg har sagt her, og hvad jeg har skrevet under på i betænkningen. Jeg vil gerne henviser til betænkningens 3. del side VII, hvor vi foroven har udtalt, altså også med hr. Langkildes underskrift:

„Det er i kommissionen betragtet som en forudsætning, at der inden afslutningen af folketingets behandling af lovforslag om tjenestemandslønninger m. v. fremkommer en detaljeret redegørelse for, hvorledes ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen agter at gennemføre den her forudsatte sanering af honorar- og sportelordninger m. v.“

Det er altså ikke nok, at det inden og i den første betænkning er sagt, at det er noget, vi skal behandle i lønningsrådet, for hvis det var nok, var der jo ingen grund til — med hr. Langkildes underskrift — at forudsætte, at vi inden behandlingen får en redegørelse fra lønningsministeren om, hvordan han agter at ordne sagen.

Det må også være klart sådan, hvad vi også har gjort opmærksom på, at politisk kan man selvfølgelig kun være bundet af disse principielle synspunkter, hvis man finder, at det, lønningsministeren under forhandlingen i dag og den fortløbende for-